

Szerkesztőség:
Kazinczy-utca 1.
sz. I. em. (Király-
utca sarkán).

Kiadóhivatal:
Wolf M. könyv- és
papírkereskedés-
ben, Király-utca,
Hattyú-épület.

Megjelenik vasár-
nap kivételével
mindennap este 5
órákor.

PÉCSI ÚJSÁG

(„PÉCS”)
POLITIKAI NAPILAP

Előfizetési árak:
Helyben:
Égész évre. 10.—
Égy órára. . . 1.—
Videkron:
Égész évre. 12.—
Égy órára. . . 1.20
Egyes szám ára
Pécsett 4 kr., vi-
déken 5 kr.
Egyes számok
kaphatók minden
lapelérővel.

Pécs, 1894.

Kedd, április 3.

79. (1142.) szám.

TÁVIRATAINK.

A koszorúk szétosztása.

Budapest, április 2. (Eredeti távirat.)
Kossuth Ferenc ma a Szentkirályi-utcában lévő tornacsarnokban, a hova valamennyi koszorút szállították, szétosztogatta a koszorúk virágait és leveleit. Különösen vidéki küldöttségek jelentek meg nagy számmal és mindenki meglegedetten távozott a tornacsarnokból, mert a koszorúk rengeteg nagy száma következtében mindenkinék óhaját, hogy emléket kapjanak Kossuth temetéséről, ki lehetett elégíteni.

Kossuthékról.

Budapest, április 2. (A „Pester Correspondenz” távirata a „Pécsi Újság”-nak.)
Jókai Mór mai beszéde megrezgettette minden magyar szívét és lelkét. Rendkívül fontos a Kossuth-fiúk tegnap esti nyilatkozata, a különböző fogadatok és tisztelegések alkalmával. A fogadatok ugyan egy kissé sajtóságok voltak, mert olyan látszatok van, mintha bizonyos fejedelmi viselkedésben tetszelegnének, de ez van legfőképpen ezen művelt, dolgozó férfiakról, kik nagyon érzik, hogy atyjuk nagysága tényleg nagyon megnehezíti maguktartásának mérvét és módját, ők maguk tényleg ebben ártatlanok is. Ebben csak az ellenék szerepel magának ezen uton előnyt szerezni. De Kossuthék teljesen kerülők a valamely pártba való csatlakozást, sőt leghatározottabban kijelentették mindkét ellenzéknek, hogy semmiképpen sem akarnak politikáról nyilatkozni és a politikában részt venni, hanem arra kérik kényőörögve Magyarország fiait, hogy Kossuth sírja felett kezet nyújtsa ne pártoskodjanak, sőt Kossuth Lajos Tivadar érthető erős szelzással kijelentette, hogy ők apjától az elvek tiszteletét örökölték.

Gyilkosság vagy öngyilkosság?

— Saját tudósítónktól. —

Rejtélyességében nem közönséges eset kényszeríti kezünkbe a tollat, hogy a rendszer időn kívül bocsássuk közre a lapot s abban azt az anyagot, amit egy későbbi kifejtésben talán nem éppen sima végeztű halál eset előzményeiről, okairól és következményeiről a delután órákban összegyűjtöttünk. Maga az, akinek a halál esete most a rendőrséget és a törvényszéket vizsgálóbirájt foglalkoztatja, városunk egyik virilistája, közbecsülésben álló ember, a városi törvényhatóság közeletében — bar nem

nagy hangu — de mindenben résztvevő egyén, kinek józan gondolkozása, mindig helyes ítélete megszerezte azt a tiszteletet, hogy komolyan számba vehető embernek tekintették.

Az esetről részletes tudósításunk a következők:

Bartók József, pécsi magánzó, Pécs város törvényhatósági bizottságának virilis jogon tagja, március hó 28-án elhunyt, s március 30-án annak rendje és módja szerint, a család jómódusághoz méltó díszszel el is temették a budai külvárosi közsírkerbe.

Vasárnap folyamán a rendőrkapitányság oly gyanus körülményeknek jött tudatára, melyek arra indították, hogy az elhunyt házában házkutatást tartson, Bartók hozzátartozóit kihallgassa, s ezek alapján letartóztatásokat rendeljen el a szellemi holttestet exhumáltassa.

Ez a rövid tényállítás, a melynek előzményei és érdekes részletei vannak.

Bartók József, ki elhalálozásakor 79 éves volt, a 40-es évek végén a színi pályán működött s itt Pécsett is szerepelt, mint szerelmes színész. Ekkor ismerkedett meg későbbi nevével, akkor özvegy **Bubregh Zidaris** Annával, akit a köznép, melynek a szép özvegyasszony bizonyos népszerűségnek örvendett, „Betekintsőnek” nevezett. Később feleségül is vette özvegy Bubreghné, akinek két fia is volt első férjétől, az egyik Bubregh József, ki Kovács mesterséget folytatott s évekkal ezelőtt öngyilkossággal vetett véget életének, a másik most is él **Bubregh Imre,** jelenleg foglalkozás nélkül levő tanult hentes.

Bartókné elég csinos vagyont hozott a házhoz, maga Bartók is takarékos jó gazda volt s így a lehető legjobb módban éltek az Irgalmasok-utca 17-ik számú házában, melynek utcai emeletét látkák.

Bartók a jó gazda szerepét annyira kiterjesztette, hogy mostoha fia, Bubregh Imre költséző kedvét látva, mindenképen azon volt, hogy a vagyon az ő és neje elhalálozása után ne a fia, hanem az unokák kezébe jusson. E miatt a mostoha fia előtt nem is állott valami nagy tiszteletben és a viszony köztük meglehetősen rideg volt.

Bartók az utóbbi időben hosszabban betegeskedett. Az öreg korral járó bajok gyötörték. Egyre fázott még a legmelegebb szobában is. Folyton a kalyha mellett üldögélt, erősen fölülözve, betakarozva, s rakosgatta a fát a tűzre.

Március 28-án, mint már írtuk, meghalt. Ez a halál esete egy 79 éves embernél nem valami meglepő ugyan, de annyiban mégis váratlan, a mennyiben az öreg úr nem is volt ágyban fekvő beteg s a halál előjelei, amint az ő szívsz. természete mellett várni lehetett, éppenséggel nem mutatkoztak.

Szerdán reggel, mikor a halál esete történt, a „Concordia” temetkezési vállalat irodájában Bubregh Imre, az elhunyt mostoha fia jelentette be a halál esetét s hívta el a vállalat embereit a ravatalozáshoz. A temetkezési szolga — reggel 6 óra volt — a halottat már fölöltöztetve találta, csupán a kabát hiányzott még az utolsó titeltől. A halott az előszoba mozaikos aszfaltpadozatán egy gyékényen fektet. Mikor a szolga a földandó kabátot felhuzta a holttestre, az egyik kezét, melylyel a halott fejét tartotta, a vér borította. Kérdés-közlésére azt felelték, hogy az öregtestület érte s mikor leesett a székéről, a szekérről sarkába ütötte a fejét úgy, hogy erősen megsértette a koponya csontot s onnan folyt a vér. Az asszony kis fekete selyempapját is hozott elő, amivel a homlokra látható mélyedésbe sebet eltakarják, nehogy ez a ravatal látogatókat diszguztálja.

Bartók holttestét aztán ravatalra tették. Később eljött a házhoz **Bahula József** dr. városi tk. kerületi orvos a halottak temetőjéig végezni A család előadása szerint Bartókot szelhűdés érte, rajta külső erőszak nyomai nem látszóttak, a jobb halánték fele a homlokra látaték kicsi sebet — ismét a család előadása szerint — a már előbb említett esés okozta.

Az orvos hitelt adott ez előadásnak; s mivel Bartók betegsége alatt orvosi segítséget nem vett igénybe, az előírás szerint kiállította a halottól a két papírosra halottú levelet. Bartók holttestét aztán pénteken eltemették.

Vasárnap föltébe jutott valami a rendőrségnek. A suttyogó Fama azt a gyanút terjesztette, hogy Bartók nem természetes halállal halt meg.

A rendőrkapitányság megindította a vizsgálatot. Az elhunyt házában megtartott kihallgatás alatt annyi csakugyan kiderült, hogy Bartók tényleg nem természetes halállal halt meg, hanem önön maga öltötte ki életét pisztolyal.

Azt adták elő, hogy a beteget neje kivette az utcai szobából, hol rendszerint tartózkodott, az előszobába s ott székre ültette, aztán magára hagyta. Bartókné ki ment a konyhába, ott a eseléd egyszerre arra figyelmeztette őt, hogy valami durranásféle hangot hallott. Kís vártatva bement az előszobába s ott találták az öreg urat a földön. Az asztalon, mely mellett ül, revolver fektet.

Bartók még hörögött, lélekzett s egy **negyed óra múlva meghalt.**

A rendőri kiküldött a holtestet állítólagos fekvéséből, meg a revolver helyzetéből nem látta egészen világosnak az öngyilkosság tényét s a revolvért, melyből egy golyó hiányzik, magához vételeztetett a főkapitánynak, aki erre az elhunyt mostoha fiát, *Bubregh Imrét* s a házban két hónap óta szolgáló cseledeányt, *Karádi Katalint* megidézte.

A városházán a kihallgatás alatt *Bubregh Imre* és a cseledeányt ellemmondban voltak nemely részletek dolgában, amiért a **kapitány a kihallgatás után mind a kettőt nyomban letartóztatta, s az esetről a törvényszéki vizsgáló bírót értesítette.**

Ilyen körülmények között a holtestet is meg kellett ejteni az orvosrendőri vizsgálátot.

Tegnap délután történt meg az exhumálás a budai kúlvárosi közsérkerten, ahonnan a már meglehetősen oszlának induló tetemet a halottsház boncoló kamarájába szállították.

A boncolás megejtésére kimentek: *Czifer Elek* dr. városi főorvos, *Ludwig Ferenc* dr. kerületi orvos, *Bahula József* tv. kerületi orvos, *Rech György* rendőrkapitány, *Kissaszondy József* rendőrfogalmazó és *Kovács Antal* rendőrbiztos.

A boncolásnál konstataáltak, hogy *Bartók* jobb halántékán lött szén van, 10 milliméter nyálással; a fej másik oldalán pedig, a koponyafalon kívül, a bőr alatt megakadva találtak a golyót. A halál oka a lövés következtében véres agyvata. Hogy a lövés halálos következményű volt, annak oka, hogy alkalmas helyen furodott be a golyó a koponyába s hogy *közvetlenül közelről érte*, amiből az **orvosi vélemény** azt következteti hogy, *öngyilkosság esete forog fenn.*

A rendőrkapitányság ez orvosi vélemény dacára is *folytatja a vizsgálatot*, mert az eddigi vizsgálat alatt kiderített körülmények után **nem lehet teljesen kizártnak tartani azt, hogy Bartókot úgy gyilkolta meg valaki.**

A sanda gyanu az elhunynak mostoha fiát terhelte, aki az előzmények szerint *Bartóknak* nem volt valami jó embere, s a kiről azt mondják a „beavatottnak”, hogy újra üzletet akarván nyitni, de pénzhez az öreg *Bartók* makacs ellenzése miatt nem jutott s *Bartók* életében erre nem is lehetett kilátása.

Ez ma még csak mind pusztá gyanu; itélni még senki fölött se lehet.

De hogy a dolog nem a legtisztább, az bizonyos, különösen pedig ama körülmény teszi azt még zavartabbá, hogy az állítólagos öngyilkosságot a család nem tartotta kellőességekkel bejelenteni s azt mindenféle fordításokkal takargatni igyekezett.

Bartók Józsefnek, a város bizottsági tagjának halála tehát föltöbbsé rejtelmes, a mire *talán* a későbbi vizsgálat fog világosságot vetni.

Gyászünnepélyek Kossuthért

— **A közs. polgári leányiskolában** a szülők szép részvétel mellett *Kossuth* emlékére tegnap gyászünnepélyt tartottak. A bevezető és befejező beszédet az intézet igazgatója, *Reberics Imre* mondotta, megemlékezvén *Kossuthról*, mint a nemzet halottjáról, s buzdítván a növendékeket hazafiságra. Az ünnepi beszédet *Futyma Sarolta*, a förtélemen tanítója tartá. Hí kérépét adta *Kossuth* életörténetének, működésének, megemlékezvén *Kossuth* elvélhethen érdemeiről. Nagy hatást tett a beszéd ismerű befejezése. *Kindl Gizella* és *Bluhorn Berta* IV. oszt. növendékek érzes-

teljes szavalatukkal szép hatást kellett. Valamint az ünnepély kezdetén, úgy végén is a növendékek énekakra énekeltek. Az ünnepély maradóan emlékül vésődött be a növendékek gyöngéd lelkébe.

— **Az ágoston-téri elemi népis-kolában** tegnap *Kossuth* Lajos emléket a nagy férhühoz méltó gyászünnepélyvel ülte meg az ifjuság. A nemzeti érzület és hazaszeretet felkeltése és ápolása körül soha sem nyílt még kedvezőbb alkalom, mint a jelenlegi, midőn a tanítósság a magyar nemzet szabadságharcának esetelesése és *Kossuth* Lajos önzelen, önfelelőző hazaszeretetének és dicsős tetteinek megismertése által az ifjuság fogékony szívűbe csepegteti a honszeretetet, egyttal buzdítván őt, hogy annak idején *Kossuth* példájára a legnagyobb önzelenléssel kész legyen áldozni a szeretett hon javára. Ezen magasztos cél szem előtt tartásával az ágoston-téri iskola gyászünnepélye *Schneider István* felügyelő-igazgató, több szűlő, a tanestület és vagy 6—700 gyermek jelenlétében a következő módon folyt le: *„Germann I. tanító* szép emlékezéseddel mondott, melyben *Kossuth* eszméit, a nemzet küzdelmeit s jelen nagy gyászt, méltatta tömör szavakban. Erre egy tanuló elszavalta *Bartóknak* ismert gyönyvőri alkalmi ódáját. *Dillmann Antal* tanító pedig lelkes felolvasásában *Kossuth* életörténetét ismertetve meg a gyermekekkel. Ezután még két alkalmi gyász-költeményt szavalatolt el egy leány és egy fiu növendék által. Végül pedig *Rozsics Sándor* megható gyászimádt mondott, melynek befejezése után az ifjuság szép rendben szétoszlott, magukkal vivén a honszeretet és nemzeti érzület szívűkbe hintett magvát, mely hogy annak idején minél erősebben kifejlődjék a hon javára gyümölcsözővé váljék, adja a Mindenható!

— **A szigeti kúlvárosi népis-kolában** a díszterem meglehető növényekkel volt díszítve. *Kossuth* arcképe gyászfátyollal körülvéve függött a falon. A gyermekek gyászfátyollal a karjukon ünnepi ruhában jelentek meg, hasonlóképp szép számmal jöttek el a szülők is. Az ünnepély a „*Béken nyugodjál*” című dal eléneklésével kezdődött, melynek elhangzása után *Marsall Ferenc* igazgató megnyitó beszédet tartott. *Benes Ferenc* IV. oszt. tanuló *Kossuth* halála című verset szavalta. *Haksch József* tanító pedig *Kossuth* életrajzát adta elő a gyermekek és szülők érdekelte közepete. Az emlékezés után *Kühnel Vilma* IV. oszt. tanuló a „*Halottak emlékezete*” című költeményt, utána pedig *Pehr Ernő* szavalta el a szózatot, melyet a tanuló ezután el is énekeltek, vezérelt pedig *Marsall Ferenc* szép beszéddel zárta be az ünnepélyt. *Pap József* szigeti kúlvárosi polgár 3 koronát ajándékozott a szavalók részére.

— **A belvárosi elemi fiúiskolában** a gyászünnepet a nagyteremben tartották meg, melyet erre az alkalomra gyászbába öltöztek. Az ünnepélyre a kicsinyek szűlői is igen szép számmal jelentek meg. *Repics Vince* igazgató megnyitó beszédében lelkes szavakban emlékezik meg a megdicsőült nagy érdemeiről és szereplésének történeti jelentőségéről. Ezután a felsőbb osztályok növendékei énekeltek el a „*Béken nyugodjál*” hús sirodban” kezdetű gyászdalt. *Mihálovics Antal* tanító *Kossuth* életéről és működéséről olvasott fel oly meghatóan, hogy a kicsinyek majdnem kivétel nélkül hangosan sírva fakadtak, sőt még az elértékennyült szülők szemében is könnyek jelentek. A felolvasást több alkalmi költemény elszavalása követte, melyek közül *Güns V. oszt. tanuló*nak szavalata érte el a nagyobb hatást jámbor *Pálnak* „*Kossuth*” című költeményét. Végül *Repics igazgató* *Kossuth* jelleméről emlékeztet meg, kiemelvén különösen azokat a vonásokat, melyeket az ifjuságnak példaként kell szem előtt tartania, ha a hazafinak szép nevé-

mélton akarja viselni. A megható ünnep a „*Hymusz*” eléneklésével ért véget.

— **A felsővármházatozi községi népis-kolában** a torna-udvarban folyt le az ünnepély. Az udvar északi fala gyászfátyallal volt bevonva, és itt volt kifüggesztve *Kossuth* családjának képe, alatta pedig *Kossuth* Lajos olajfestményű kepe, mindkettő megfoszorozva, az utóbbi pedig gyászfátyollal bevonva, elő virágokkal díszítve. A gyermekek előtt a szűlők foglaltak helyet. A szomszéd házak ablakaiból szintén sokan néztek az ünnepélyt. Az ünnepély 9 órakor kezdődött a gyermekek énekelvél, a „*Pécsi Újság*”-ban megjelent „*Kossuth* család azt izente” című dalt énekeltek. *Selmann Győző* igazgató-tanító a nap jelentőségét méltatta, hazaszeretete, buzdítva a gyermekeket. Héder Antal, Unger Borbála, Stipánovits Mari, Pilgermayer Gy., Jósóvics Teréz, Nürnbergi Gizella, Sövirics Mari és Troszi Ede tanuló hazafias költeményeket szavalat. Az ifjuság „*Béken nyugodjál*” című gyászdalt, majd a „*Szózat*” énekelte, melyet harmoniumon *Pikler József* tanító kísért, a ki a dalokat be is tanította, és ugyancsak ő tartott fölolvastat *Kossuth* életéről, küzdelmeiről, mely fölolvastat nagy hatással volt egy a közönségre, mint a gyermekekre.

— **Gyászisteniztetések Kossuthért.** A helybeli izr. hitközség zsinagógájában a hó 5-én (csütörtökön) délelőtt *Kossuth*ért ünnepélyes gyászisteniztetelt tartanak a pécsi dalárdá közreműködésével. Az isteniszeteniztetés a városi bizottsági tagok is meg fognak jenni. — Az evangélikus hitközség gyászisteniztetete a hó 8-án lesz.

— **Gyász-isteniztetés Pécsváradon.** Pécsváradról írják lapunknak, hogy ott vasárnap délelőtt 10 órakor tartottak gyászisteniztetést a reformátusok templomban *Kossuth* Lajos emlékére. A templom belül fekete posztóval volt kirakva, a gyászszertartásra pedig Pécsvárad intelligenciájá teljesen megöltötte a templomot. A megveit hivatalnokok és előkelőségek nejjelük jöttek a templomba, a hó megjelése az előjáróság, a helység bírája, az izr. hitközség elnöksége, az olvasó-egylet zászlóval. *Göde Sándor* ref. lelkes mondott szép emlékezésűt, mely a könyvekig megindította a közönséget. Majd néhány szóllart énekeltek orgonakiséret mellett, a mivel a szép ünnepély véget ért.

— **A mohácsiak gyásza.** Ha el maradt *Kossuth* temetéséről a mohácsiak küldöttsége, azért *Mohács* mégis osztozik a haza gyászában legnagyobb fiának elhunytá fölött. *Kossuth* Lajos temetése napján a zsidó hitközség imázos gyászisteniztetést tartott a templomban, melynek belseje gyászszisszel volt feldíszítve. — A templom zsufolóság volt meg tömve s oly sokan voltak benn, hogy igen sokan az utcáról hallgatták a gyászisteniztetést, melyen *Kossuth* halhatatlan érdemeit *Flesch Ármin* dr. a fiatal és ügyes hitzőnek méltatta. A nagyszabású gyászbészed annyira meghatotta a halgatókat, hogy sokan hangosan zokogtak. A gyászisteniztetés alatt egy női énekkar énekelte több *Kossuth* gyászeneket és a szózatot. A jelenlétalk között több száz katolikus és református is volt.

— **Szigetvár gyásza.** Tegnap lapunkban már írtunk arról, mily méltón ünnepelte meg *Szigetvár* *Kossuth* emléket. A vidékről 3000 idegenelőt szerelgett *Szigetvárra*, hogy a gyászünnepélyen részt vegyen. Az ünnepély kimagasló részét *Tóth István* szigetiár ügyvéd beszéde képezte, a melyt bő kivonatban itt közlünk: „*Hel-lasnak* kincse egy elomló rom; *Tied* hazám egy szentelt fájdalom!” *Fekete* zászlók lengelek a bércek ormain! *Busan* kongnak e hon harangjai! *Fájdalmasan* hönmpolygott az öreg *Duna* hullámai! *Fekete* mezbe öltözött e haza, hirdeti a világnak, hogy a nemzetnek nagy halottja van.

Ki halt meg? Kossuth Lajos! E szivszakgató, vérnyagyasztó szózat honol ma minden igaz magyar kebleben; a nagy vesztesség fölötti fájó érzet vihar alakjában járja be a hazát s fölívja a nemzetet, hogy a nagy halott iránti kegyelmei adóját leorjaja.

Meghalt Kossuth Lajos. E rettenő valóság döngött a hatalom érczkapuit.

Zrínyi ősi fészekének hazafias polgársága részét kikívánja a nemzeti gyászról. Küldetéses elzáródokolt a nagy halott sírházhoz, az iltthon maradt sokaság pedig gyász-ünnepélyt rendez.

Midőn az önök megitzestől bizatomból itt állok a kegyelet által tleptomlá szentelt térségben, hogy az önök fájó érzesnek kifejezést adjak; s midőn össetett kézzel kérem a magyarok istenét, ne vonja meg tőlem ez ünnepélyes pillanatom segeleimet, szavam van nem csak önökőkhöz, szeretet véreim, hanem hozzád is drága nemzetem!

Ugy tetszik nekem, hogy a magyar nemzet ma egy gyászoló család, mely a hangorog vézes kongása között kísér nagy halottját a temetőbe; úgy tetszik nekem, hogy e haza most egy temető, mert midőn hazám szíve a megdicsőült nagy halott szentelt hamvait át adja ama földnek, a melyért egy hosszú élet szenvedéseit áétele, úgy tetszik nekem, hogy Magyarországon ma mindenütt temetés van. Érzem inogni alattam a földet s a mint zug az erdő, ha egy nagy fa kidől, úgy hallom az imadott anyaföld tompa moraját, midőn elhunyt nagy fiának földi maradványait magába fogadja.

Nem pörög a dob, nem dörög az ágyú, a zsoldosok nagy serege nem állja körül — nagy halott — a te sírodát; de hisz ez semmi; ez a hatalom egy „legyen” szóra elől; de zokog egy nemzet sírodnál, egy nemzet hozzá sírodnál összes fájó érzesit; egy nemzet hajolt meg a te nagyságod előtt, hogy ama történelmi nevezetességű szavaidd: „meghajlok a nemzet nagysága előtt”, ez az, a mit csak szabad nemzet adhat nagy fiának.

... Ki volt Kossuth Lajos? Nagy kérdés, könnyű felelet.

„Hazánk szentje, szabadságunk vezére Sötét égben fénylő csillagunk” — mond a népköltő. Ki volt Kossuth Lajos? Nagy idők nagy mestere, kihez hasonlót sok század nem szüle, kinek halálával megjelen nemzetünk fölött ama mesebeli madár, s lombján mozgatja nehéz szárnyait, kinek halálával köny, keserv és fájdalom nő ki a vérel áztatott haza földjéből.

Ki volt Kossuth Lajos? Mije volt ő a nemzetnek? A mi a nap a földnek; századokra előre tőző fényével új életre hozta nemzetét, általa a szabadság — mint a napfény — közös tulajdonunkká lett.

Ki volt Kossuth Lajos? Apja a nemzetnek, mert ha ő „az izeni”, mindnyajunknak el kell menni!

Ki volt Kossuth Lajos? A ki szabaddá tette ezt a földet; a ki a gondolat szentségét a békéből kivette, a ki népe millióit a szolgaság rabjarmából felszabadította és Isten képezésébe hasonlította. A ki a szabadság, testvériség és egyenlőség politikai szentháromságát megteremtette.

Ki volt Kossuth Lajos? A ki egy rettenetes esküt tett a nemzetgyűlés előtt, s azt még e haza árán sem szegte meg.

Ki volt Kossuth Lajos? A ki a szabadságharc lezajlása után egyik kezében az imadott haza földjéből vett röggel, másik kezében egy koldusbottal lett hontalanná; a ki 45 éven keresztül tette a számtalans keserű kenyerét; a ki 45 éven keresztül szenvedte a hontalanság iszonyu keserveit; melyekhez a pokol minden kínja és százaszoros keresztrefeszített csak élvezet. E volt Kossuth Lajos. És lehet magyar, ki őt ma ne sirassa? Magyar? magyar! Az nem lehet!

Ez ünnepély a legalkalmasabb pillanat hogy a nemzet megnyilatkozzék, akar-e

örökös lenni Kossuth Lajos szellemének? Mert ne gondol, oh magyar, hogy a nagy halott szelleme melegegész azzal, ha te könyveket hullatsz sírjára. Nem, töled többet kíván. Kívánja, hogy azt a szabadság fáját, melyet ő ültet, megdőlő vész, vihar ellen, azt az ezer éves alkotmányt, melyet dicső őseink vér árán szereztek és tartottak fenn, csontkitalanul add át az új évezrednek.

Kossuth Lajos nagy hazánkifa a történelem igazságára helyezkedve azt mondá: „A mely nemzet csupán mult dicsőség és nagysága emlékeiből táplálkozik s nem ismeri a jövő célját, az el fog tűnni a nemzetek sorából. Nézz, hun, magyar; ne feledd a dicső multat; törj előre: értsd meg a kor intő szavát.

... A fájdalom nem engedi, hogy gondolataim messze csapongjanak; a kegyelet megköveteli, hogy a koporsósnál maradjak. Visszatérek hozzád koporsó, melyben ama nagy halott fekszik, kinek életéhez és halálához nemzetem sorsa fűződik. A sírhant elakarhatja előlünk hamvait, de te a miénk maradsz s neved él, élni fog, míg egy magyar lény e földön; s ha a világrönd örök törvénye szerint a haza földjének is el kell vesznie, úgy ez csak Kossuth Lajos nevével zuhanhat le a nagy semmiségbe.

Nyisd föl, drága halott, még egyszer tört szemeidet, nezz síró nemzetedre, szólj csak egy szót, vigasztald meg e nemzetet. Hányzör izentük mi neked: „mi neked fáj, nekünk is fáj.” Hányzör kértünk: „ne sirj, ne sirj Kossuth Lajos” — s neked még síncs egy szavad. Nincs, nem lehet, a természet törvénye szerint nem lehet. Hisz Isten veled!

Nem vagyok az Isten felszentelt szolgája, de annak a hazának vagyok szabad polgára, melyet a nagy halott tett szabaddá. Imam a Kossuth imája; s a nagy halott emlékének vélek áldozni, ha azon imát, mit Kossuth Lajos a szabadság hajnalán a nemzethez küldött, elimádkozom:

„Isten segíts, Isten könyörülj. Te ültetted el egy napon a szabadság fáját, s ápolád a sötét századokon át és védelmezted vihar és rossz szellem ellen.

Mikor az ember lelki setéségben vadállatpútszintá az embert új tanak miatt; mikor a kereszties had rohanva pusztító árként kergette keletfelé ajgrémli csapóit, mikor a középker depravatíójából emelkedett fellegk 30 éven át hullatták a fanatizmus véresítő; akkor szent lelked a világ-saharajában egy oázis teremtésével foglalkozott, hol a veres harcokban megitzult emberi vágyak megpihenjenek.

Egy világot bírt ma a fa lombjaival; tavaszod kinyitá a századokon át fogazott bimbókat, tartsd meg uram a szabadság fáját, s engedd, hogy a kiomlott ártatlan vér a kiszivendett népeknek düsen teremje gyümölcsseit. Isten segits, Isten könyörülj!”

A beszéd nagy hatást kellett a jelenlétőkben.

HIRROVATUNK.

— **Április 1.** A nemzeti gyász detronizálta április 1-ét, a fölültelessé napját. Hány rossz tréfa maradt kivetlenül! Hány furfangosan kieszelt bohóság mondott csütörtököt, megdermedve a nagy kegyeletben. De kinek is jutna eszébe tréfolni akkor, mikor a nemzet egy félistent gyászol! És ez jól is van így. Az április 1-ei tréfik ugyanis a ledoboszantóbbak szoktak lenni, meg a legmeghibtebb társaságban is. Szokjunk le ezekről az idétlennel mondható tréfákról és ez emlékeztetés napot, Kossuth Lajos temetése napját szenteljék ezul ne a bohózatos tréfáknak, hanem a csöndes hazafiai szemléletűeknek.

— **Pécsi város hangversenye Bécsben.** A pécsi vártemplom orgonistája, J a k s c h Ede márczius 28-án a zenegyűlet nagytermében oly hangversenyen ját-

szott, melyen Ausztria legkiválóbb művészei és művésznői működtek közre. Jaksh kezdte meg a műsort, Bach-Liszt praudiüm- és fugáját, és mint az igényelneken nagyrautó bécsi kritikusok írják, Jaksh művészi játékaival oly sikert aratott, hogy a legelőkelőbb urak siettek Jakshnak szereznekvánataikat átadni, mi nagy közönység lekesen megtapsolta a fiatal művészt.

— **Halálozások.** Vasárnag 85. életében elhunyt Pécsset Hoffmann Ágoston, a dáradi Schauburg-Lippe hercegi vezér kerületi igazgató. Az elhunyt: mint kiváló gazda volt ismeretes. — Ugyancsak tegnap hunyt el Pécsset Egedy Sandor göröcsényi bérlo 9 éves leánykája Irma, kit tegnap délután 5 óraker temettek nagy részvel mellet a göröcsényi temetőbe.

— **Filharmoniai hangverseny.** Nygban készülnek az általunk már jelzett filharmoniai hangversenye, melynek tiszta jövedelmét a mecskegyűléslet és a tüdőoltás pénzintá között osztják meg. A hangversenyt április közepére tervezik. Az első próbat április 4-ikén (szókratén) tartják meg a belvárosi népiskola II. emeleti nagytermében. Egy remek simfonia kerül előadásra, melyre már eleve felvittük a zenekedvelők figyelmét.

— **Kossuth Ferenc és Szigetvár képviselője** Szigetvár képviselője, Fornsze Sándor egyike a függetlenségi párt legnivebb és tantoríthatatlan híveinek. A szabadságharcban is szerepet játszott, és sok évi nehézfárfogságot szenvedett el a magyar haza szabadságáért. Vasárnag délután a temetés után a függetlenségi párt is tisztelgett Kossuthnál. Az agy és beteg Fornsze Sándor, függetlenségi harcunk e dicső hőse sírva borult Kossuth Ferenc, majd Kossuth Lajos nyakába, kik őt könyveze csókolta meg.

„Dicsőült atyátok után — így mutatta be Eötvös Fornsze Kossuth fiainak — e férfiu szenedvett hazánkert legutóbb.”

Ezután Eötvös így szól Fornszekezh: — **Bátyám,** 1892-ben azt monodta előttd Kossuth a kormányzó Turiban; „nem sokáig élek már, a sir meg van nyílvá előttem”. — Te erre ezt felelted: „Kormányzó ur, vigyen engem magával.” — Most kérd meg báyám e ket Kossuthot: maradjanak iltthon minálunk.

Fornsze tört hangon könyveze intézte e kérest a testvérekezh E jelenet hatása alatt bucsuzott el a küldetésre.

— **Jegyző-választás Darázon.** Márczius hó 31-én volt Darázon a körjegyző-választás; megválasztottot egyhangulag Cseh Gyula volt dáradi segédjegyző. A pályázók közül kandidálva volt még Kuzsinszky Ferenc báni hely. jegyző és Vidák Béla, az „örökös” jegyzőjelölt.

— **Még egy hamis tizfintors.** Ugy látszik, Pécs területen meglehetősen sok a hamis lo forintos, amiből többen arra következtetnek, hogy ezeket a hamis lo forintosokat Pécsset gyártják. Ma ismét próbálkozott valaki egyetelen és pedig a köcsönsegjelző egyesületben kamatkoztató; de az intézet arguszment pénzár noka a hamis forintosokat fölismerte és át-szolgáltatta a rendőrségnek.

— **A bpesti hírlapírók sztrájkja.** Nem úgy szolog, hogy a hírlapírók a parlamenti elnökség részéről tapasztalták szerelmes intézkedések miatt beszűntették az országgyűlés lefolyásáról szóló tudósítások közlést. Megesett ez már Bécsben, Rómában, Párisban; most pedig a budapesti hírlapírók készülnek ilyen sztrájkra. Mint lapunk Budapestről értesítik, a lapok szerkesztőség megállapodtak abban, hogy addig az országgyűlés lefolyásáról nem közölnek tudósításokat, míg B á n f y Desző báró vissza nem vonja a hírlapírókat a folyosókról és a büffetből tiltó rendeletét, mely

rendelet nemcsak megnehezíti, de lehetlenné is teszi a jó, érdekes és megbízható tudósítást. A budapesti hírlapok ez ügyben szombaton este is értekeztek, mely értekezleten a sztrájkot kimondották azon esetre, ha Bánffy báró a rendeletet vissza nem vonja. A sztrájk esetére azt is kimondották a főváros hírlapjai, hogy az egyöntetű eljárás biztosítása végett egymásra kölcsönös erkölcsi pressziót gyakorolnak. Az a hírlap, ki a Házban megjelenik vagy a Haz útleseiről értesítést közöl lapjában, boycottolják és sorra provokálják. A képviselőház elnöke bizonyára nem nagy súlyt fektet arra, vajjon a lapok közül-e az ő atyai intelmeit, de a képviselő uraknak nagyon fájna, ha világra szóó beszédek a Sándorutcai épületben elhangzanának és a fekete újságbetűk nem visszhangoznának sok milliószor a remek, okos, szép és bölcs beszédek, melyek bármily szép legyenek is elmondva, meghallgatásra nem találják, ha azok nyomtatva meg nem jelennek. Kétséget nem szenved, hogy a képviselők maguk fognak ily körülmények között a rendelet visszavonásáról gondoskodni és így a tervezet sztrájk, mint fölösleges, abban fog maradni. De ha Bánffy Dezso báró ragaszkodik rendeletéhez, megeshetik, hogy csak úgy hallomásból fog az olvasó közönség arról értesülni, elfogadta-e a magas kormány a polgári házasságról szóló törvényjavaslatot, vagy sem és hogy István áldozár milyen gorombaságokat mondott Komjáthynak s ez viszont István áldozárnak.

Szerkesztői üzenetek.

H. y. I. Szigetvár. Lapunk szombati számából a Kossuth Lajos hazakeresését leíró táviratok miatt minden példány elfogyott, s így a kért számokat nem küldhettük meg, bármily örömmel tettünk volna is eleget kívánságának. Üdözölet.

Joghallgató Pécssett. Már hogy lenne az sértő egy joghallgatóra, ha véletlenül tünető sühanok tömegebe kerül, és mennyiben bántó az, ha egy lap, mely rendőrségnél kapja információját, azt megírja, hogy ott jogászok is voltak. Nem kell ilyesmi miatt érzékenykedni.

Reménytelen Pécs. Őszintén sajnáljuk önt. De ha már semmiképen sem sikerült az „O” szerelmet megnyernie, — a legnagyobb sajnálattal — ajánljuk feletjére. A szerelmet erőttelni nem lehet senkire. Tárcajával nem érne célt; vannak benne szép részletek, de egészében nem használható, s így nem tejesíthetjük óhaját. Tárcaikkal különben is jó időre el vagyunk látva.

Felelős szerkesztő és kiadó tulajdonos:

LENKEI LÁJOS.

A „Pécsi Újság” nyomdája.

22610. sz. tkv. 893.

4861

Árverési hirdetésny.

A pécsi kir. tszék mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Stern Károly végrehajtónak

Marton János és neje Illés Katalin

végrehajtott szenedők eleni 200 frt és — kr tőkekövetelés és járulékal iránti végrehajtási ügyében: a pécsi kir. törvénzék területén levő Mislény határában fekvő, a mislényi 72. sz. tkjben felvett 4 1156. hsz. sz. szőlőre 116 frtban, a 4 1165. hsz. sz. szőlőre és prsházra 228 frtban, a mislényi 09. sz. tkjben felvett 4 1182. hsz. sz. sz. szőlőre és prsházra 44 frtban, és a mislényi 175. sz. tkjben felvett 54/b. hsz. 50. sz. házra és urbéri illetőségre az árverést 83 frtban ezenül megallapított kiküiltási árban elrendelte s hogy a fennebb megjelölt ingatlan d. e. 10 óraker Mislény község bíró házában megtartandó nyilvános árverésen a megallapított kiküiltási áron alul is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becslésének 10 százalékát, vagyis 15 frt, 11 frt 60 krt, 22 frt 80 krt, 4 frt 80 krt és 8 frt 30 krt készpénzban vagy az 1881. LX. tc. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi nov. I-én 3333. sz. a kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kitéllőit kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. tc. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A pécsi kir. tszék mint tkvi hatóság, 1893. évi december hó 1. napján.

Lukrít István tszékí bíró.

Aranyérmekkel kitüntetve.

Első csász. és kir. kizár. szabadalm.

Aranyérmekkel kitüntetve.

omlokozat - festék - gyár

KRONSTEINER KÁROLY Wien, III., Hauptstrasse 120. szám, saját házában.

Férfieregi és hercegi uradalmak, cs. és kir. katonai rakitárak, az összes vasút ipar, hánya és hámortárolatok építkezési vállalatok, vállalkozók és építómesterek, valamint gyártalajdonosok szállítójá. Ezeket a festéket épületek befestésére használják, belülük 40-féle különböző szín van, kiléjük 16 król fölfelé, messzben oldható, teljesen hasonló az olaj-mázaláshoz. Mintalappokkal és használti utasítással ingyen és bérmentve szolgálók. 4851

Mindennemű nyomdai munkálatok: számlák, levélpapírok, üzletjegyek, borítékok, levelező lapok, táblázatos kimutatások a legizlésesebb kiállításban, olcsó árakon, pontosan készítettnek az ujonan berendezett lyceumi nyomdában.

Püspöki lyceumi könyvnyomda

(FEILER MIHÁLY)

Pécssett.

A legfinomabb minőségű író papírok (legelső rangú hazai gyártmányok), dobozos diszes levélpapírok, nyomtatványraktár papok, ügyvédek, körjegyzők részére, könyvkötői munkálatok a legjutányosabban beszerzett a lyceumi nyomdában.